

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 41. ТОМ 3
ISSUE 41. VOLUME 3

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 12 від 30.09.2021)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомяр]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 41. Том 3. – 320 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, психології.

Редакційна колегія:

Пантюк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), член-кореспондент (Міжнародна академія наук педагогічної освіти); **Дмитрів І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри (Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габілітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа); **Гриченко Г.З.** – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, заступник декана факультету народних інструментів (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомяр І.М.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Маршалек-Кава Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Ніколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантюк Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор з навчальної роботи (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України, академік (Міжнародна академія наук педагогічної освіти); **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України, академік (Міжнародна академія інформатизації); **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначикова Марія** – доктор наук (doc. CSc., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту культури і мистецтв (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»)

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музезнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомяр І.М.
Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2021
© Пантюк М.П., Душний А.І., Зимомяр І.М., 2021

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 12 from 30.09.2021)

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya]. – Drohobych: Publishing House „Helvetica”, 2021. – Issue 41. Volume 3. – 320 p.

The publication is intended for those who is interested in the High School Pedagogics and psychology, philology, art development.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushniy** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University), Corresponding Member (International Academy of Pedagogical Education); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **V. Andrieiev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **I. Bermes** – Doctor of Arts, Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor, Head of the (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Deputy Dean of the Faculty of Folk Instruments (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomria** – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department (Uzhgorod National University); **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor, (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor, Head of the Department (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiiv** – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department (Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor, Head of the Department (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of History, Associate Professor, Head of the Chair (Bogdan Khmelnytskyi State Pedagogical University); **I. Stashevskia** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine, Academician (International Academy of Pedagogical Education); **A. Stashevskiy** – Doctor of Arts, Professor, Head of the Department (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine, Academician (International Academy of Informatization); **Y. Stetsyk** – Doctor of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., PhD.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University); **O. Ustymenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Culture and Arts (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor, (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **H. Yavorska** – Doctor of Education, Professor (International Humanitarian University); **B. Yanyslyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University)

The collection is included in such international databases as **Index Copernicus International**.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 No 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

Print media registration certificate «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers» series KV № 19906-9706P dd. 14.05.2013.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.afhn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomrya.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@afhn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2021
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya, 2021

Ольга ШОСТАК,
orcid.org/0000-0002-9858-7940
кандидат філологічних наук,
методист навчально-методичного відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) o._shostak@ukr.net

РИТОРИКА В СИСТЕМІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ЛІНГВОДИДАКТИКИ

У статті проаналізовано особливості міждисциплінарних зв'язків лінгводидактики, а саме – окреслено місце в цій системі риторики як гуманітарної науки про ефективну комунікацію. Закцентовано увагу на взаємозв'язках риторики і спеціальної методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку і навчання мови молодших школярів. Репрезентовано стислий огляд античної теорії риторики і неориторичних течій. Риторика як наука виникла в епоху античності. Упродовж історичного розвитку змінювались підходи до її трактування: від мистецтва переконання до мистецтва прикрашання мови. Друга половина ХХ ст. ознаменувала появу неориторики – сучасної філософської та філологічної теорії, що поєднала різноманітні напрями. Зокрема, сучасну неориторіку започаткувала теорія аргументації бельгійського філософа Х. Перельмана, базована на вченні Арістотеля. У статті наголошено на доцільності використання провідних ідей класичної риторичної теорії у спеціальній методиці навчання мови. Для розуміння процесу комунікації найбільш вагомі арістотелівські ідеї про мовця і слухача як центральних його учасників, намір мовця (інтенцію) і реакцію слухача (пафос). Необхідне також і ознайомлення зі специфікою античної п'ятирівневої схеми побудови промови. У розрізі спеціальної методики розвитку мовлення дошкільників і навчання мови молодших школярів використання положень класичної теорії риторики продуктивне для корекції зв'язного монологічного мовлення дітей, що вважають вищим рівнем мовленнєвого розвитку. Оволодіння навичками створення висловлювання у формі монологу передбачає самостійний задум і чітко продуману його реалізацію, теоретичне обґрунтування чому знаходимо це в працях Арістотеля, присвячених риториці. Дітям із мовленнєвими порушеннями досить складно опанувати зв'язним мовленням, що вимагає від спеціального педагога застосування комплексу корекційних заходів.

Загалом, урахування міждисциплінарних зв'язків під час навчання слугує свідомому засвоєнню знань і забезпечує високий рівень підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: риторика, лінгводидактика, спеціальна методика навчання мови, зв'язне мовлення, монологічне висловлювання.

Olga SHOSTAK,
orcid.org/0000-0002-9858-7940
Candidate of Philological Sciences,
Methodist at the Educational and Methodical Department
Rivne State University of Humanites
(Rivne, Ukraine) o._shostak@ukr.net

RHETORIC IN A SYSTEM OF CROSS-SUBJECT LINKS OF LANGUAGE EDUCATION

The study analyses specific features of cross-subject links of language education dealing with the significance of rhetoric as a science of the humanities concerning with the effective communication. The author emphasizes on the interrelations of rhetoric and specific methodology of speech development for preschool children and primary language teaching of elementary schoolchildren. The paper represents short review of the ancient theory of rhetoric and neo-rhetoric trends. The author states that rhetoric appeared as a science in the ancient world. During history evolution the approaches to interpret rhetoric have been changed from the art of persuasion to the art of rhetoric. The second half of the 20th century is characterized with the appearance of neo-rhetoric. That is modern philosophical and philological theory that combines various directions. In particular, modern neo-rhetoric bases on argumentation theory of Belgian philosopher Ch. Perelman that was founded on Aristotle's studying. The author stresses on the reasonability to use leading ideas of classical rhetoric theory in specific methodology of language teaching. The author outlines the most significant Aristotle's ideas about the speaker and listener as its central participants to comprehend the process of communication. These ones are presented with the speaker's intention and listener's reaction (pathos). The author highlights the awareness of the specific features significance of the ancient five-leveled scheme of speech development. In the aspect of specific

methodology of speech development for preschool children and language teaching for elementary schoolchildren the use of statements of classical theory of rhetoric is effective to correct coherent monologue speech of children that is considered as a high level of speech development. Obtaining skills of utterance creation in a monologue provides independent plan and its clear well-judged realization. The author finds its theoretical interpretation in Aristotle's works devoted to rhetoric. The author establishes that it is quite difficult for children with speech disorders to obtain the skills of coherent speech that requires from special teacher to use complex of correctional means.

In general considering cross-subject links during the studying serves as a conscious knowledge obtaining and provides high level of the future specialists training.

Key words: *rhetoric, language education, specific methodology of language teaching, coherent speech, monologue utterance.*

Постановка проблеми. Лінгводидактика як наука розвивається в Україні більше двох століть, хоча появу самого терміну відносять до 1969 р. і пов'язують з іменем російського вченого М. Шанського. У трактуванні М. Пентилюк лінгводидактика – «термін, що вживається на позначення функціональної частини методики, в якій досліджуються закономірності засвоєння мови, розв'язуються питання змісту курсу на основі лінгвістичних досліджень, вивчаються труднощі засвоєння мовного матеріалу та їх причини, визначаються принципи і методи навчання, шляхи і засоби формування комунікативної компетенції» (Пентилюк, 2009: 7). А. Богуш і Н. Гавриш наголошують на тому, що лінгводидактика складається із трьох рівнів: загальної («охоплює закономірності процесу навчання, що не залежать від системи конкретної мови»), конкретної («ґрунтується на виявлених закономірностях з урахуванням специфіки навчання конкретної мови») і часткової (дошкільної, шкільної, вищої школи), у межах якої виокремлюють методики навчання рідної та іноземної мови (Богуш, Гавриш, 2007: 8–9). У межах часткової лінгводидактики доцільно виокремити також і спеціальну методику навчання мови.

Сучасна українська лінгводидактика охоплює широкий спектр досліджень. З'ясування специфіки її міждисциплінарних зв'язків – один з актуальних аспектів таких студій. Кожна окрема дисципліна вивчає у відповідному явищі лише одну групу властивостей. Для ефективної підготовки майбутнього фахівця необхідне ознайомлення з різнобічним аналізом означеного явища комплексом дисциплін. З точки зору А. Богуш, Н. Гавриш, міждисциплінарні зв'язки передбачають використання структурних елементів наукових знань з одного циклу дисциплін в іншому, сприяючи в такий спосіб інтенсифікації процесу навчання. Міжнаукова інтеграція знань закладає теоретичне підґрунтя для розвитку лінгводидактики та забезпечує її відповідність новітнім вимогам (Богуш, Гавриш, 2007: 12–13). У даній статті зосередимо увагу на особливостях міждисциплінарних зв'язків спеціальної методики розвитку мовлення

дошкільників і спеціальної методики навчання мови молодших школярів.

Аналіз досліджень. І. Марченко наголошує на тому, що спеціальна методика розвитку мовлення перебуває у взаємозв'язку з філософією (вчення про мову як продукт суспільно-історичного розвитку), фізіологією (теорія вищої нервової діяльності І. Павлова, вчення П. Анохіна про функціональні системи), психологією (зокрема, психолінгвістикою, логопсихологією), лінгвістикою (мова як система в єдності фонетичного, лексичного, словотворчого, морфологічного, синтаксичного рівнів), логодидактикою, логопедією (Марченко, 2015: 9–22). Н. Чередніченко відзначає тісні зв'язки спеціальної методики навчання мови з логопедією, лінгвістикою, психологією мовлення, загальною, спеціальною та віковою психологією, загальною і спеціальною дидактикою (Чередніченко, 2014: 18–20). На нашу думку, у системі міждисциплінарних зв'язків лінгводидактики необхідно також відвести належне місце риториці – інтегрованій гуманітарній дисципліні, що вивчає феномен ефективної комунікації. На сьогодні це питання ще не ставало предметом окремої студії, а отже, залишається актуальним.

Мета статті – здійснити короткий огляд становлення риторики як науки та обґрунтувати її взаємозв'язок зі спеціальною методикою навчання мови.

Виклад основного матеріалу. Як наукова дисципліна риторика має лінгвістичне підґрунтя. Її започаткували давньогрецькі софісти в V ст. до н. е. Упродовж різних історичних періодів склались три групи її дефініцій: 1) «мистецтво переконання» (Горгій, Платон, Арістотель, Аполлодор); 2) «мистецтво говорити добре» – оптимізація мовлення з огляду на результат комунікації та її естетичну характеристику (Квінтіліан); 3) «мистецтво прикрашання мови» (середньовіччя, Відродження) (Безменова Н., 1991: 13). Згодом риторикою почали називати гарне і безмістовне мовлення. Така тенденція була збережена в Європі до XIX ст. Риторика неодноразово переживала кризи, однак на початку XX ст. відроди-

лась на основі лінгвістики й трансформувалась із науки про створення ефективних текстів у науку, що розглядає мову з позиції ефективного впливу. З другої половини ХХ ст. риторика трактували у вузькому й широкому значенні. Дослідник лінгвістики тексту С. Гіндін стверджує, що у вузькому розумінні риторика – комплексна дисципліна, яка вивчає ораторське мистецтво. Проте її об'єктом «можуть бути будь-які різновиди мовної комунікації, які слід розглядати під кутом зору здійснення певного (для кожного жанру свого) задалегідь обраного впливу на одержувача повідомлення». Тому «риторика – наука про умови і форми ефективної комунікації» (Гіндін, 1986: 364).

Сформована в епоху античності класична риторика – це нормативна модель, перелік правил, зорієнтованих на створення ефективної комунікації. Вона давала поняття про форми висловлювання, жанри словесності та принципи їх побудови. У той час побутувала концепція «*technē*»-риторики – професійного вміння, ґрунтованого на досвіді. Промова мала триєдину ціль – привабити морально, переконати аргументацією, зворушити почуття. Сформувались і три головні різновиди ораторських текстів – судові, дорадчі, епідейктичні (Колесникова Е., 2014: 22–23). I–II ст. н. е. ознаменували остаточне утвердження п'ятирівневої схеми побудови промови: *inventio* – «добір матеріалу»; *dispositio* – його розташування; *elocutio* – «словесне вираження»; *memoria* – «запам'ятовування промови»; *actio* – виголошення тексту (Колотілова, 2007: 16). У межах рівня *elocutio*, що відповідав етапу текстотворення, склалась теорія фігур. Антична риторика спочатку розглядала ораторське мовлення як усне, а надалі стала досліджувати і творчість у галузі художньої прози.

У тлумаченні риторики співіснували дві протилежні традиції, позаяк, за твердженням О. Авелічева, від часу її появи теорія розвивалась, а нормативність прагнула до статичності. Концепція риторики як науки про переконання та форми мовного впливу оприявлена в трактатах Арістотеля, Гермагора, Цицерона. Слід зауважити, що саме в рамках античної теорії було обґрунтоване правильне розуміння механізму комунікативного процесу з урахуванням прагматичних аспектів. Арістотель у «Риторичі» детально окреслив характеристики двох основних учасників комунікації – мовця і слухача, а також намір мовця (інтенцію), реакцію слухача (пафос), типи мовних актів. Натомість у студіях Квінтіліана роль основного мірила риторичної практики відведено красі вислову (Авелічев, 1986: 7–8).

У другій половині ХХ ст. риторика знову повернула собі ключові позиції в гуманітаристиці у статусі нової філософської та філологічної теорії – неориторики, що поєднала течії різного спрямування (лінгвістичного, літературознавчого). Дослідники, розбудовуючи свої теорії, ураховували передусім обґрунтовану Арістотелем традицію античної теорії мовного впливу. Зазначений напрям репрезентує теорія аргументації бельгійського вченого Х. Перельмана, що започаткувала сучасну неориторику. Проте в наукових колах активно обговорювали й інший погляд на предмет риторики, пов'язаний із концепцією Квінтіліана. Наприклад, представники літературознавчої течії формалізму співвідносили риторика з ученням про правильне мовлення без акцентування його переконливості. Відповідно таке тлумачення суперечить античній традиції з домінантою переконання. У студіях німецької дослідниці Р. Лахман відображено чітке розмежування нової риторики як дескриптивної моделі (вибір правильних мовних засобів) і класичної риторики як нормативної практики (керівництво створенням соціальних ситуацій, у яких діють визначені правила, спрямовані на досягнення ефективності в комунікації) (Лахман, 2001: 251). На наш погляд, у такій комплексній дисципліні, як риторика, важливі обидва аспекти – ефективної комунікації, що передбачає вплив на реципієнта, і красивого мовлення, що репрезентується на рівні якісного мовного оформлення тексту, яке також можна трактувати як засіб аргументації.

У контексті лінгводидактики досвід риторики особливо актуальний на рівні роботи над зв'язними усними й писемними висловлюваннями. Зокрема, у корекційній педагогіці одним із найважливіших завдань розглядають розвиток мовленнєвої діяльності дошкільників і молодших школярів із вадами мовлення. Сформованість на необхідному рівні навичок зв'язного мовлення закладає підґрунтя для подальшого навчання дітей, а в майбутньому забезпечує успішну професійну діяльність фахівця. Теоретичний інструментарій риторики стане в нагоді спеціальному педагогу під час навчання монологічному мовленню, яке насамперед оперує поняттям ефективної комунікації. А. Богуш, Н. Гавриш, спираючись на студії психологів і лінгвістів, стверджують, що монологічне мовлення – «це більш складний, довільний, організований вид мовлення, що потребує спеціального навчання (О. Леонтьєв, Л. Щерба)» (Богуш, Гавриш, 2007: 394). І. Марченко відносить володіння зв'язним мовленням до найвищих досягнень мовленнєвого розвитку

дошкільників і зазначає, що в його основі «лежить і самостійний мотив, і самостійний задум, які повинні бути достатньо стійкими, визначати утворення програми активного самостійного мовленнєвого висловлювання. Якщо внутрішній мотив відсутній або якщо у суб'єкта порушена мотиваційна сфера, або якщо первинний задум не утримується, самостійне розгорнуте монологічне мовлення не може бути реалізоване [...]» (Марченко, 2015: 183). Самостійний задум, на ключовій ролі якого наголошує дослідниця, – це авторська інтенція, за термінологією Арістотеля. Розгорнуте монологічне висловлювання становить цілісну систему: речення розташовані послідовно, співвіднесені за змістом і, як акцентує психолог О. Лурія, презентуються у відповідному контексті, пов'язаному не лише із задумом мовця, а й зі ставленням до висловлювання реципієнта (Марченко, 2015: 183). Отже, під час комунікації не менш важлива реакція слухача – пафос (в арістотелівському тлумаченні). Для того, щоб донести власні ідеї адресату, потрібно належним чином побудувати висловлювання. Означений аспект передбачає звернення до античної п'ятирівневої схеми промови. Адже необхідно спочатку знайти матеріал (*inventio*), згодом продумати композицію майбутнього висловлювання (*dispositio*) і підібрати відповідне словесне оформлення (*elocutio*). Після цього – осмислити і запам'ятати промову (*memoria*) і виголосити текст (*actio*). Ідеї класичної риторики про порівневе створення висловлювань доцільно враховувати і в спеціальній методиці розвитку мовлення. Наприклад, І. Марченко зауважує, що в умовах спеціального дошкільного закладу для досягнення зв'язності в дітей слід формувати такі вміння: «розуміти і усвідомлювати тему, визначати її межі, відбирати необхідний матеріал, розташовувати його у необхідній послі-

довності, користуватися засобами мови у відповідності з літературними нормами і завданнями висловлювання, будувати мовлення обумовлено та довільно» (Марченко, 2015: 184). З точки зору Н. Чередніченко, корекція зв'язного мовлення молодших школярів також складається з подібних напрямів: «формування умінь структурувати смислову ситуацію, виділяти в ній основні компоненти і виражати їх у мовній формі, уміння планувати зв'язну розповідь, переказувати почутий та прочитаний текст, складати розповіді з опорою на унаочнення, за уявленнями та уявою» (Чередніченко, 2014: 40). Позаяк у дітей із порушеннями мовлення спостерігаються труднощі в оволодінні монологічним висловлюванням, потрібно активно й систематично працювати над розвитком їхнього зв'язного мовлення, щоб досягнути норми. Причому сучасна лінгводидактика спрямована на дотримання принципу єдності й наступності між дошкільною ланкою і початковою школою.

Висновки. Таким чином, у системі міждисциплінарних зв'язків лінгводидактики, у тому числі й спеціальної методики навчання мови, важливе місце належить риторичній гуманітарній науці про ефективну комунікацію. Вартими уваги вважаємо положення теорії класичної риторики, зокрема ідеї Арістотеля про мовця і слухача як центральних учасників комунікації, намір мовця (інтенцію) і реакцію слухача (пафос). Також необхідно мати уявлення про п'ятирівневу схему побудови промови. Ознайомлення з основами риторичної теорії сприятиме кращому усвідомленню майбутніми спеціальними педагогами специфіки комунікативного процесу, а відтак і допоможе підібрати результативну методику для корекції зв'язного мовлення, насамперед монологічного, у дошкільників та учнів початкових класів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безменова Н. А. Очерки по теории и истории риторики. Москва : Наука, 1991. 215 с.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник. Київ : Вища школа. 2007. 542 с. : іл.
3. Дюбуа Ж., Эделин Ф., Клинкаберг Ж.-М. и др. Общая риторика : пер. с фр. ; общ. ред. и вступ. ст. А. К. Авеличева. Москва : Прогресс, 1986. 392 с. : ил.
4. Колесникова Э. Введение в теорию риторики. Москва : Языки славянской культуры, 2014. 160 с.
5. Колотилова Н. А. Риторика : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
6. Лахманн Р. Демонтаж красноречия: риторическая традиция и понятие поэтического / пер. с нем. Е. Аккерман и Ф. Полякова. Санкт-Петербург : Академический проект, 2001. 368 с.
7. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). Вид. 3-тє, перер. та доп. Київ : Видавничий Дім «Слово». 2015. 312 с.
8. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах. За ред. І. М. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2009. 400 с.
9. Чередніченко Н. В. Початковий курс навчання української мови молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ). Навчально-методичний посібник (курс лекцій). Київ : Видавничий Дім «Слово». 2014. 208 с.

REFERENCES

1. Bezmenova N. A. Ocherki po teorii i istorii ritoriki [Essays on theory and history of rhetoric]. Moscow : Nauka. 1991. 215 p. [in Russian].
2. Bohush A. M., Havrysh N. V. Doshkilna linhvodydaktyka: teoriia i metodyka navchannia ditei ridnoi movy [Preschool language didactics: theory and methods of teaching children their native language] : pidruchnyk. Kyiv : Vyshcha shkola. 2007. 542 p. : il. [in Ukrainian].
3. Diubua Zh., Edelin F., Klinkenberh Zh.-M. i dr. Obshchaia ritorika [Common rhetoric]. Obshch. red. i vstup. st. A. K. Avelicheva. Moscow : Prohress. 1986. 392 p. : il. [in Russian].
4. Kolesnikova E. Vvedeniie v teoriuu ritoriki [Introduction to the theory of rhetoric]. Moscow : Yazyki slavianskoi kultury. 2014. 160 p. [in Russian].
5. Kolotilova N. A. Ritorika [Rhetoric] : navch. posibnyk. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury. 2007. 232 p. [in Ukrainian].
6. Lakhmann R. Demontazh krasnorechyia: rytorycheskaia tradytsyia y poniatye poetycheskoho [Dismantling of eloquence: rhetorical tradition and the concept of the poetic]. Sankt-Peterburh : Akademicheskyyi proekt. 2001. 368 p. [in Russian].
7. Marchenko I. S. Spetsialna metodyka rozvytku movlennia (lohopedychna robota z korektsii porushen movlennia u doshkilnykiv) [Special methods of speech development (speech therapy work on the correction of speech disorders in preschoolers)] : navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladiv. Spetsialnist : Korektsiina osvita (lohopediia). Vyd. 3-tie, perer. ta dop. Kyiv : Vydavnychi Dim «Slovo». 2015. 312 p.
8. Metodyka navchannia ukrainskoi movy v serednikh osvitykh zakladakh [Methods of teaching the Ukrainian language in secondary schools]. For order. I. M. Pentilyuk. Kyiv : Lenvit. 2009. 400 p.
9. Cherednichenko N. V. Pochatkovyi kurs navchannia ukrainskoi movy molodshykh shkolariv iz tiazhkymy porushenniamy movlennia (TPM) [Initial course of teaching the Ukrainian language to junior schoolchildren with severe speech disorders (SSD)]. Navchalno-metodychnyi posibnyk (kurs lektsii). Kyiv : Vydavnychi Dim «Slovo». 2014. 208 p.

ЗМІСТ

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Ольга ЛІГУС, Валентин ЛІГУС. Курс музичної акустики в системі викладання музично-комп'ютерних технологій у закладах вищої освіти.....	4
Христина НАГОРНЯК. Дрогобицький івано-франківець: Володимир Лукань – штрихи до портрету.....	9
Алла ОСАДЧА. Товарний знак у рекламі та фірмовому стилі.....	16
Віталій ПРОКОПЧУК. Еволюція візуальної кінематики кадру у фото та кінематографі як засада формування системи моушн.....	22
Олена СТАСЮК. Художні особливості меморіальної пластики Бруснівської каменярської школи.....	28
Вероніка ТОРМАХОВА, Юлія ЛЕБІДЬ. Особливості камерного мюзиклу «Соломон та Суламіф: пісня пісень» В'ячеслава Полянського.....	36
Ірина ЦЕБРІЙ. Дитячі опери М. Лисенка та можливості використання їхнього музичного матеріалу.....	41
Наталія ЦЕЙКО, Тетяна КРИВИЦЬКА. Мистецтво імпровізації у роботі піаніста-концертмейстера в класі естрадно-джазового виконавства.....	47
Ольга ШКОЛЬНА, Ольга КОНОВАЛОВА, Ірина СОЛОМКО. Тропічні графіті на полотнах Лідії Селянко.....	58
Тарас ЯРОПУД. Особливості та проблеми системного підходу до підготовки професійного музиканта у контексті компетентнісної освіти.....	68

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Руслана НОВІКОВА, Вероніка ГАНЄЧКО. Лексика на позначення паралінгвістичних дій: гендерний аспект.....	75
Інна ОКАТЬЄВА. Образи зі світу природи у «Слові о полку Ігоревім» та їх переклад на англійську (В. Набоков) та німецьку (Р.М. Рільке) мови.....	80
Олексій ОРЛОВ. Наратив роману Р. Кіплінга «Кім» у постколоніальному дискурсі.....	86
Любов ПЕЧЕРСЬКИХ. Радіоефір як вставний жанр у романі «Радіо ніч» Ю. Андруховича.....	91
Надія ПОГОРЛЕЦЬКА. Етнокультурний словесний образ <i>МАНА</i> в новозеландських поетичних текстах: лінгвокогнітивний та лінгвокультурологічний аспекти.....	97
Ганна ПОЛІНА, Катерина ОГУЛЬЧАНСЬКА. Когнітивна значущість концепту <i>KNIGHT/ЛИЦАР</i> в англійській лінгвокультурі.....	104
Гисмет Эльчин оглы РУСТАМОВ. Поиски идентичности в период пост-памяти в романе Джонатана Сафрана Фоера «И все осветилось».....	111
Ivan SEMENIST, Rusudan MAKHACHASHVILI. Innovative educational communication in the digital discourse: models and tools.....	119
Myroslava SLYVKA, Nataliia SLYVKA, Iryna ANDRUSIAK. Reproduction specificities of realias of history and culture of Ukraine in the translation of Yuriy Andrukhovych's novel "The Moskoviad" into English.....	129
Ольга ЧЕРНЕНКО. Особливості реалізації конфліктів у сучасному англійському художньому дискурсі : прагмалінгвістичний аспект.....	135
Катерина ШАХ, Людмила КОВАЛЬ. Проблема вербалізації емоцій у науковому дискурсі.....	140
Ірина ШМІЛИК. Динаміка словоформ у прижиттєвих виданнях поетичних творів І. Франка.....	146
Наталія ЩЕРБАНЬ. Дослідження структури концептуального поля Аймай (невизначеність): семантичний та когнітивний аналізи.....	153

ПЕДАГОГІКА

Людмила ПОНОМАРЕНКО, Анжела ПОЛЯНИЧКО. Розвиток соціальної роботи у соціокультурному контексті в Україні в ХХІ столітті.....	159
---	-----

Юлія ПОПЕЛИШИН. Впровадження канадського досвіду початкової школи в Україні.....	166
Ayshah RASULOVA. Psychological bases of formation of life skills of teenagers in fine art classes.....	175
Наталія РУДКІВСЬКА. Співвідношення ігор і вправ у забезпеченні розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку.....	181
Ольга РУДОМАН, Юлія ЯКИМЧУК. Дистанційне навчання: проблеми та перспективи викладання іноземної мови студентам ЗВО.....	188
Олена РУМ'ЯНЦЕВА. Порівняльний аналіз вимог до здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Україні та в країнах Європи і США.....	196
Наталія СИДОРЕНКО, Наталія БОРИСЕНКО. Роль українознавчої складової у підготовці майбутніх педагогів до проведення уроків з літературного читання.....	204
Ольга СІКОРСЬКА, Катерина ОРДУ. Формування професійного іміджу майбутніх лікарів як педагогічна проблема.....	211
Алла СОКОЛОВА. Розвиток обдарованості особистості в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	217
Наталія СОЛОШЕНКО-ЗАДНІПРОВСЬКА. Навчання студентів немовних галузей усним публічним промовам наукової тематики.....	224
Олена СТЕПАНЕНКО, Олена ФОНАРЮК, Алла ЛАЗАРЕВА. Особливості оцінки інноваційних процесів у сучасній системі освіти.....	232
Наталія ТРОФІМЧУК. Методологія формування екологічної культури студентів економіко-гуманітарних коледжів засобами інтегративного підходу.....	238
Лада ФІЛАТОВА, Дар'я ЄМЕЦЬ. Компаративний аналіз концепцій початкової освіти в Україні та країнах ЄС.....	246
Діана ЦИПІНА. Формування лінгвокультурної компетентності засобами креолізованих текстів на занятті з іноземної мови.....	256
Чжан СІНЬЮАНЬ. Методичні засади педагогічної діагностики формування прогностичних умінь у майбутніх учителів музичного мистецтва.....	262
Роксоляна ШВАЙ. Творчість у дидактичному процесі.....	269
Марина ШЕВЧУК. Інформаційно-комунікаційна компетентність як ключова компетентність молодшого школяра.....	276
Юлія ШИЙКА, Лілія КРІЛЕВИЧ. Аналіз проблеми дисграфії з позиції когнітивного підходу.....	281
Anzhelina SHYSHKO, Halyna LUKANSKA. Synchronous and asynchronous E-learning technology instruments for foreign language distance learning.....	286
Ольга ШОСТАК. Риторика в системі міждисциплінарних зв'язків лінгводидактики.....	293
Раїса ШУЛИГІНА, Софія ДОВБНЯ. Педагогічне стимулювання відповідальної поведінки дітей дошкільного віку в ситуаціях морального вибору: наукові теорії та перспективи.....	298
Оксана ЩЕРБАКОВА. Лексико-семантична асиміляція новітніх англійців, пов'язаних з пандемією 2020-2021 років.....	305
Ян ЦИН. Актуалізація ціннісного ставлення майбутніх учителів образотворчого мистецтва до художньо-педагогічної діяльності як умова формування готовності до професійно-творчої самореалізації.....	311

CONTENTS

ART STUDIES

Olha LIHUS, Valentyn LIHUS. Musical acoustics course in the teaching system of music software technologies in higher education institutions.....	4
Khrystyna NAHORNYAK. Drohobych resident of Ivano-Frankivsk: Volodymyr Lukan - touches to the portrait.....	9
Alla OSADCHA. Trademark in advertising and branding.....	16
Vitalii PROKOPCHUK. Evolution of visual frame kinematics in photos and cinematography as a basis of formation system formation.....	22
Olena STASYUK. Art features of memorial plastic of Brusnivska stone school.....	28
Veronika TORMAKHOVA, Yuliia LEBID. Features of the chamber musical "Solomon and Sulamife: song of songs" by Vyacheslav Polyansky.....	36
Iryna TSEBRII. Lysenko children's opers and possibilities of using their musical material.....	41
Nataliya TSEIKO, Tetyana KRYVYTSKA. The art of improvisation in the activity of a pianist-concertmaster in the sphere of pop music and jazz.....	47
Olga SHKOLNA, Olha KONOVALOVA, Iryna SOLOMKO. Tropical graffiti on Lydia Selyanko's canvas.....	58
Taras YAROPUD. Peculiarities and problems of system approach to training of a professional musician in the context of competence-based education.....	68

LINGUISTICS. LITERATURE STUDIES

Ruslana NOVIKOVA, Veronika HANIECHKO. Lexicon designating paralinguistic actions: gender aspect.....	75
Inna OKATIEVA. Images from the world of nature in „The song of Igor’s campaign” and its english (V. Nabokov) and german (R.M. Rilke) translations.....	80
Oleksii ORLOV. Narrative of the novel R. Kipling «Kim» in postcolonial discourse.....	86
Iyubov PECHERSKYH. Radio broadcasting as an insert genre in the novel «Radio night» by Yu. Andrukhovych.....	91
nadiia POHORLETSK. Ethnocultural verbal image <i>MANA</i> in new zealand poetic texts: linguo-cognitive and linguo-cultural approaches.....	97
Ganna POLINA, Kateryna OGULCHANSKA. Cognitive significance of the concept <i>KNIGHT / ЛИЦАР</i> in english linguistic culture.....	104
Gismet Elchin oglu RUSTAMOV. Searching for identity in the post-memory period in the novel of jonathan safran foer “And everything lighted up”.....	111
Ivan SEMENIST, Rusudan MAKHACHASHVILI. Innovative educational communication in the digital discourse: models and tools.....	119
Myroslava SLYVKA, Nataliia SLYVKA, Iryna ANDRUSIAK. Reproduction specificities of realias of history and culture of ukraine in the translation of Yuriy Andrukhovych’s novel “The moskoviad” into English.....	129
Olha CHERNENKO. Pragmalinguistic representation of conflictives in modern english fiction discourse.....	135
Kateryna SHAKH, Liudmyla KOVAL. The problem of verbalization of emotions in scientific discourse.....	140
Iryna SHMILYK. Dynamics of word forms in life editions of I. Franko's poetic works.....	146
Nataliia SHCHERBAN. Structure of the conceptual field aimai (ambiguity): semantic and cognitive analysis.....	153

PEDAGOGY

Liudmyla PONOMARENKO, Angela POLYANICHKO. Development of social work in the socio-cultural context in Ukraine of the XXI century.....	159
Yuliia POPELYSHYN. Implementation of canadian primary school experience in Ukraine.....	166

Ayshah RASULOVA. Psychological bases of formation of life skills of teenagers in fine art classes.....	175
Nataliia RUDKIVSKA. The ratio of games and exercises in ensuring the development of speech in older preschool children.....	181
Olha RUDOMAN, Yuliia YAKYMCHUK. Distance learning: problems and prospects of teaching a foreign language to students of HEI.....	188
Elena RUMYANTSEVA. Comparative analysis of requirements for Doctor of Philosophy candidates in Ukraine vs Europe and USA.....	196
Nataliia SYDORENKO, Nataliia BORYSENKO. The role of the Ukrainian component in preparing future teachers for literature reading lessons.....	204
Olha SIKORSKA, Kateryna ORDU. Formation of the professional image of future doctors as a pedagogical problem.....	211
Alla SOKOLOVA. Development of gifted personality in the process of professional training of future teachers of music art.....	217
Nataliia SOLOSHENKO-ZADNIPROVSKA. Public speaking training on scientific topics for students of non-language sphere.....	224
Olena STEPANENKO, Olena FONARIUK, Alla LAZAREVA. Peculiarities of innovative processes evaluation in the modern education system.....	232
Nataliia TROFIMCHUK. Methodology of formation of ecological culture of students of economic and humanitarian colleges by means of integrative approach.....	238
Lada FILATOVA, Daria YEMETS. Comparative analysis of the concepts of primary education in Ukraine and EU countries.....	246
Diana TSYPIINA. Formation of linguocultural competence in the process of learning foreign language.....	256
Zhang XINYUAN. Methodological principles of pedagogical diagnostics of formation of forecast skills in future teachers of music art.....	262
Roksolyana SHVAY. Creativity in the didactic process.....	269
Maryna SHEVCHUK. Information and communication competence as a key competence of a junior schoolchild.....	276
Yuliia SHYIKA, Liliia KRILEVYCH. Analysis of dysgraphia problem from cognitive perspective.....	281
Anzhelina SHYSHKO, Halyna LUKANSKA. Synchronous and asynchronous E-learning technology instruments for foreign language distance learning.....	286
Olga SHOSTAK. Rhetoric in a system of cross-subject links of language education.....	293
Raisa SHULYHINA, Sopiia DOVBNIIA. Pedagogical encouragement of responsible behaviour in preschool children in situations of moral dilemmas: scientific theories and prospects.....	298
Oksana SHCHERBAKOVA. Lexico-semantic assimilation of coronavirus-related borrowings	305
Yang QING. Actualization of the value attitude of future teachers of fine arts to artistic and pedagogical activities as a condition for forming readiness for professional-creative self-realization.....	311

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ НАУК:**

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка**

**HUMANITIES SCIENCE
CURRENT ISSUES:**

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

**ВИПУСК 41. ТОМ 3
ISSUE 41. VOLUME 3**

Редактори-упорядники
*Микола Пантюк
Андрій Душиний
Іван Зимомря*

Здано до набору 20.09.2021 р. Підписано до друку 01.10.2021 р.
Гарнітура Times New Roman. Формат 64×84/8.
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 37,20. Зам. № 1021/395. Наклад 300 прим.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефони: +38 (048) 709 38 69,
+38 (095) 934-48-28, +38 (097) 723-06-08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.